

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060205

DOM
2013-07-03
Stockholm

Mål nr
M 2177-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2013-02-13 i mål nr M 4360-12, se bilaga

KLAGANDE

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Växjö kommun
Box 1222
351 12 Växjö

MOTPART

B P

Ombud: B S

SAKEN

Föreläggande att utföra undersökningar avseende ventilation och buller i hyreshus

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen upphäver mark- och miljödomstolens dom och fastställer Miljö- och hälsoskyddsnämndens i Växjö kommun beslut den 23 mars 2012 (dnr. 2012.0978) med den ändringen att uppgifterna ska ges in till nämnden senast fyra månader från dagen för denna dom.

Dok.Id 1083713

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Växjö kommun (nämnden) har yrkat att mark- och miljödomstolens dom ska upphävas och att nämndens föreläggande ska fastställas.

B P har motsatt sig överklagandet.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Nämnden har anfört bl.a. följande. Nämndens tillsyn och skyldighet att besluta om förelägganden gällande redovisning av gällande faktiska förhållanden, funktion och egenkontroll av en byggnads skick grundar sig inte på huruvida det finns en klagande. Att enbart bedriva tillsyn under förutsättning att det finns en klagande part som bor i en lägenhet och kan föra sin talan urholkar nämndens hela verksamhet inom hälsoskyddsområdet. Det är av vikt att nämnden har möjlighet att utöva tillsyn när t.ex. en klagande har flyttat för att undanröja risken för att kommande hyresgäster kommer att utsättas för olägenheter i bostadsmiljön. När det finns skäl att misstänka olägenheter för boendes hälsa är det av mycket stor vikt att nämnden, för att kunna utöva tillsyn enligt miljöbalken, kan begära in uppgifter. Uppgifterna är underlag för en bedömning av luftkvalitet i bostad enligt Socialstyrelsens allmänna råd, SOSFS 1999:25. De uppgifter som nämnden begärt in är befogade att efterfråga mot bakgrund av vad som har framkommit vid inspektion och genom inkomna uppgifter. Det finns skäl att misstänka att det finns olägenheter som behöver åtgärdas för att inte de boendes hälsa ska påverkas negativt. Det finns skäl att anta att både tidigare och nuvarande ventilationssystem är feldimensionerade och att ventiler och öppningar är felplacerade. De begärda uppgifterna behövs som underlag för vidare bedömning av huruvida det föreligger en olägenhet och vilka ytterligare åtgärder som då eventuellt behöver vidtas. Det är tekniskt möjligt och ekonomiskt skäligt att komma in med de begärda uppgifterna. Den utförda OVK:n (obligatorisk ventilationskontroll) innehåller inte de uppgifter som fastighetsägaren ombetts att skicka in och säger inget om funktionen eller om huruvida självdragssystemet är tillräckligt för att ge en god inomhusluft.

Genom tidigare klagomål har nämnden uppmärksamats på att det kan finnas brister i ljudisoleringen mellan sovrum och grannlägenhet. Det är tveksamt om den utförda väggisoleringen, som endast omfattar en del av väggen, har bidragit till att nivån på ljudstörningarna i sovrummet har minskat.

B P har anfört bl.a. följande. Hon har redan vidtagit tillräckliga åtgärder både när det gäller ventilationen och bullernivåerna. Backspjäll har numera tagits bort och därmed har luftomsättningen i badrummet förbättrats och frånluftskapaciteten ökat. Badrummen har egna in- och utluftsventiler och har inget samband med övriga huset. Luften i lägenheten tas direkt från grönområdet utanför fastigheten. Någon ventil i direkt anslutning till den inglasade altanen finns inte eftersom inglasningen är borta. Detta innebär att det blir den direkta utomhusluften som passerar alla ventiler. Att begära en mätning av luftomsättningen med ett självdragssystem skulle vara orimligt och inte ge några tillförlitliga mätresultat. Nämndens yrkanden är därför orimliga med hänsyn till de faktiska förhållandena i fastigheten. De störande ljud som den avflyttade hyresgästen har klagat över får anses vara en typ av störningar som är vanligt förekommande i flerbostadshus. Det skulle vara orimligt att anse att denna typ av störningar utgör en olägenhet för människors hälsa.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Enligt 26 kap. 22 § miljöbalken är den som bedriver en verksamhet som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller miljön skyldig att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen.

I den berörda lägenheten har det ostridigt funnits indikationer på att det förelegat brister i inomhusmiljön som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa i fråga om luftkvalitet och buller. **B P** har redovisat ett antal åtgärder som vidtagits för att komma till rätta med dessa brister. Enligt Mark- och miljööverdomstolens bedömning är dessa åtgärder emellertid inte sådana att det enbart utifrån dem är möjligt att dra slutsatsen att de tidigare konstaterade bristerna i inomhusmiljön nu har avhjälpats. Det är därför motiverat att undersöka om de tidigare påtalade problemen kvarstår. Det förhållande att den hyresgäst som ursprungligen

framförde klagomål på inomhusmiljön numera har avflyttat påverkar inte denna bedömning.

Mot denna bakgrund har nämnden således haft fog för sitt föreläggande och föreläggandet är inte mer omfattande än vad som är rimligt. Nämndens beslut bör därför fastställas med den ändringen att tiden för när de i föreläggandet angivna uppgifterna ska ha lämnats in till nämnden bestäms till fyra månader från dagen för denna dom.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Ulla Bergendal och Åsa Marklund Andersson, referent, tf. hovrättsassessorn Erika Enlund och f.d. miljörådet Sven Bengtsson.

Föredragande har varit Åsa Talvik.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen
4:3

DOM
2013-02-13
meddelad i
Växjö

Mål nr M 4360-12

KLAGANDE

Miljö- och hälsoskyddsnamnden
Växjö kommun
Västra Esplanaden 18
352 31 Växjö

MOTPART

B P

Ombud: B S

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Kronobergs län beslut 2012-10-23, dnr 505-2434-12, se bilaga 1

SAKEN

Föreläggande att utföra undersökningar avseende ventilation och buller i hyreshus

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 237633

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: MMD.vaxjo@dom.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-12:00 13:00-16:30

BAKGRUND

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Växjö kommun (nedan nämnen) beslutade den 23 mars 2012 att förelägga B P, fastighetsägare till fastighet X, att snarast men senast den 2 juli 2012 inkomma med undersökning om ventilation och buller i hyreshus på fastigheten X i Växjö kommun. B P överklagade beslutet till Länsstyrelsen i Kronobergs län (nedan länsstyrelsen) som upphävde beslutet.

YRKANDEN M.M.

Nämnden har överklagat länsstyrelsens beslut och yrkat att det ska upphävas.

Nämnden har till stöd för överklagandet anfört i huvudsak följande. Nämnden bestrider att tillsyn endast ska utövas vid pågående klagomål. Tillsyn ska utövas när det finns skäl att misstänka olägenheter för boendes hälsa så länge en bostad används till boende samt vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse.

Inga åtgärder är vidtagna som innebär att det inte längre föreligger risk för dålig luftomsättning, för liten mängd utluft och hög fukthalt i inomhusluften i lägenheten. Nedanstående indikatorer och brister utifrån Socialstyrelsens allmänna råd ligger till grund för bedömningen att ventilationens kapacitet och funktion behöver redovisas.

- Mikrobiell växt på invändiga ytor där orsaken misstänks vara hög luftfuktighet och där den inte orsakats av en uppenbar vattenskada.
- Luften i bostaden strömmar från rum med lägre krav på luftkvalitet till rum med högre dvs. från badrummet till vardagsrummet.
- Den kan förekomma lukt som härrör från en annan plats än den egna bostaden. Uteluft till bostadsutrymme tas från en annans inglasade altan enligt hyresgästen. Fastighetsägaren har lämnat motstridiga uppgifter.
- Det saknas överluftsdon mellan rum där människor vistas stadigvarande eftersom frånluften från sovrum och vardagsrum leds via små hål i underkant av dörr till frånluftsventilen i badrummet.
- Bostadsutrymmen är eventuellt oventilerade eftersom frånluften som ska ventileras ut genom frånluftsventilen i badrummet är ”ersatt” av direktkopplad friskluft till badrummet.

Bristen i inomhusmiljön är huvudsakligen eventuellt bristande ventilation som kan medföra flera olägenheter, varav hög fukthalt i badrum är en. OVK:n innehåller inga uppgifter om luftomsättning eller uteluftflöde. Om det bedöms föreligga olägenhet för människors hälsa pga. bristfällig luftkvalitet kan enligt Socialstyrelsens allmänna råd ytterligare undersökningar krävas även om ventilationssystemet är godkänt utifrån en utförd OVK. Olika åtgärder har vidtagits men det är oklart vilka. Det finns därför ett behov av ett föreläggande. Länsstyrelsen har dessutom anfört att det kan finnas vissa oklarheter vad gäller luftmiljön i huset.

Gällande självdragssystemet har inte hänvisats till mål M 2084-03 i sakfrågan utan för att det är rimligt att utfärda föreläggande för att se tills att de allmänna råden uppfylls. Ventilationsskissen är inte tillräcklig. En ritning måste utvisa hur systemet är dimensionerat och hur luftflödena styrs mellan utrymmena genom uppgift om placering och typ av ventilationsdon samt dimension, typ av köksfläkt, ledningsdragningar, eventuella hopkopplingar och skorstenhöjd. Fastighetsägaren måste visa att väggens ljuddämpning i sovrummet är tillräcklig för att undanröja subjektiva bedömningar.

DOMSKÄL

Tillämpliga lagrum framgår av länsstyrelsens beslut. Det har inte framkommit någon omständighet som föranleder mark- och miljödomstolen att göra en annan bedömning än den som länsstyrelsen har gjort. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 6 mars 2013.

Lena Pettersson

Bertil Norén

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Lena Pettersson, ordförande, och tekniska rådet Bertil Norén. Föredragande har varit beredningsjuristen Anna Matell Dageborn.